

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobkyně: **M. J. N.**, narozená dne X
bytem X
zastoupená X
sídlem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 9. 2024, č. j. OAM-1239/BE-BE02-K03-2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhala přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 9. 2024, č. j. OAM-1239/BE-BE02-K03-2023, kterým bylo řízení o žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany podané dne 7. 9. 2023

zastaveno podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neboť žádost je nepřijatelná podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

II. Žalobní body

2. Žalobkyně se domnívá, že se objevily nové skutečnosti a zjištění, které nebyly bez vlastního zavinění žalobkyně předmětem zkoumání důvodů v předchozím řízení pro udělení mezinárodní ochrany, a tyto nové údaje svědčí o tom, že by jí v případě návratu do země původu mohlo hrozit pronásledování odůvodňující udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu dle § 12 zákona o azylu či vážná újma odůvodňující udělení mezinárodní ochrany ve formě doplňkové ochrany dle §14a zákona o azylu.
3. Ve své první žádosti o udělení mezinárodní ochrany vyjádřila obavy z pronásledování či vážné újmy, a to z důvodu její účasti v X klubu v Entebbe a účasti na demonstracích proti nečinnosti veřejných orgánů při vyšetřování vražd žen, kvůli čemuž byla unesena a zadržována neznámými osobami, a během únosu byla podrobena mučení a znásilňování ze strany neznámých osob po dobu několika týdnů. Po propuštění jí zakázali komukoli to sdělovat a policie ji odmítla vyslechnout. Několik týdnů po propuštění se rozhodla ze strachu opustit svou zemi.
4. Jako novou skutečnost uvedla, že během úvah o návratu do vlasti po obdržení výjezdního příkazu ji varovala její adoptivní matka před návratem (o níž žalobkyně mluví jako o tetě), a to ze dvou důvodů. Prvním je ten, že během její absence v Ugandě se na ni vyptávali dvakrát nějací neznámí muži, které dle popisu ani jména žalobkyně neznala - poprvé šlo o muže, kteří říkali, že jsou jejími bývalými spolužáky, podruhé nějací lidé, kteří údajně chtěli obchodovat. Řekli, že až ji budou zase potřebovat, tak se vrátí, ale zatím se dle slov adoptivní matky nevraceli. Žalobkyně považuje za podezřelé, že se na ni cizí lidé vyptávali. Vzhledem k tomu, že již jednou byla obětí únosu, obává se, že by se toto mohlo opakovat.
5. Jako druhou novou skutečnost uvedla žalobkyně vraždu ženy, která byla další členkou X klubu v Entebbe. Žalobkyně neznala bližší podrobnosti, neboť její teta nic detailnějšího nesdělila. Žalobkyně se ani neptala, neboť své tetě důvěřuje a její úsudek je pro ni směrodatný. Rovněž je z únosu stále traumatizovaná a je pro ni těžké se k tomu vracet, proto raději nechtěla nic dalšího slyšet. Žalobkyně se nyní nicméně spojila se svojí tetou a pokusila se zjistit další informace. Teta jí sdělila, že zavražděná žena se jmenuje X a k vraždě došlo koncem května 2023.
6. Tyto nové skutečnosti svědčí o stálé existenci pronásledování či existenci vážné újmy, která by mohla žalobkyni hrozit v případě návratu do Ugandy. Přestože žalovaný shledal žádost nepřijatelnou kvůli absenci nových skutečností a zjištění, sám v rozhodnutí uznává, že se tu nové skutečnosti objevily, uvádí však, že uvedené důvody jsou naprosto totožné s těmi uvedenými v předchozí žádosti. Záhy však dodává, že žalobkyně nově uvedla, že došlo k zabití další ženy z X klubu a že se po ní vyptávali neznámí lidé. Podle žalovaného uvedené důvody jsou nevěrohodné, přičemž zejména odkazuje na svá zjištění z předchozího řízení. K novým důvodům žalovaný uvedl, že snahu neznámých osob (případných únosců žadatelky) vypátrat její místo pobytu považuje za nelogickou. Žalovaný neodůvodňuje, v čem přesně spatřuje onu nelogičnost. Není možné, aby žalovaný po žalobkyni požadoval nějaké z jeho pohledu „logické“ vysvětlení toho, proč po ní někdo pátrá. Žalobkyně není zodpovědná za jednání jiných osob a nemusí pro ně

mít vždy přijatelné vysvětlení. Rovněž je třeba vzít v úvahu, že únos je nelegální trestný čin a jeho pachatelé sotva budou uvažovat o tom, jestli jejich jednání dává nebo nedává někomu dalšímu smysl. Z hlediska řízení o mezinárodní ochraně je podstatné zjistit, jestli uváděné důvody představují pro žadatelku skutečné nebezpečí (resp. v případě řízení o opakované žádosti je třeba zjistit, jestli se jedná o novou skutečnost, která by mohla představovat azylově relevantní důvod).

7. Přitom k druhému novému důvodu žalovaný sám uvádí, že nemůže zabít jiné členky X klubu v Entebbe plně vyloučit. Za azylově relevantní ho ale nepovažuje, neboť nesouvisí nijak s případem žadatelky. Přitom opět bez uceleného vysvětlení tvrdí, že únos další ženy považuje za nelogický. Žalobkyně zdůrazňuje, že není sporné, že byla členkou X klubu v Entebbe. Rovněž není sporné, že členky tohoto klubu protestovaly proti nečinnosti policie ve věci vyšetřování smrti žen v Entebbe, čímž proti sobě mohly poštvat různé nepřátele. Přitom žalobkyně uvedla, že před svým útekem byla unesena kvůli svým aktivitám v X klubu. Podle žalobkyně je evidentní, že pokud se nyní, po 6 letech od útěku, navíc ve chvíli, kdy sama již uvažovala o návratu, objeví informace, že po ní pátrají neznámí lidé, že další členka X klubu byla zavražděna a že byla varována, že se nemá vracet, jde o důvody, které je nutné považovat za nové skutečnosti ve smyslu zákona o azylu.
8. Žalovaný se namísto toho, aby provedl objektivní zhodnocení toho, jestli se jedná o nové skutečnosti, zaměřuje na zpochybnění věrohodnosti výpovědi žalobkyně a hledání souvislostí, které hovoří v její neprospěch. Kromě již zmíněných požadavků na to, aby žalobkyně uvedla „logické“ vysvětlení pro chování jejích únosců, jde například o okolnosti vyšetřování jejího únosu. Žalovaný uvádí, že žadatelka byla únosci propuštěna, policie ji odmítla vyslechnout a nikoho z únosců nemůže vzhledem k tomu, že je přímo neviděla, identifikovat. Žalovaný to uvádí jako důvod nevěrohodnosti žadatelky. Přitom zcela opomíjí informace vyplývající z podkladů, které pro řízení sám opatřil. Z výpovědi žalobkyně je důvodné předpokládat, že stát není schopný poskytnout žalobkyni náležitou ochranu před pronásledováním či vážnou újmu. Jak je uvedeno ve zhodnocené zprávě MZV USA o dodržování lidských práv za rok 2023 ze dne 22. 4. 2024: *„Human rights activists and local media reported that even when women reported cases of rape to police, officers blamed the women for causing the rape by dressing indecently, took bribes from the alleged perpetrators to stop the investigation, pressured survivors into withdrawing the cases, or simply dismissed the accusations and refused to record them.“* Lze předpokládat, že i po návratu žalobkyně v případě dalšího pronásledování, které při jejím únosu zahrnovalo sexuální násilí, jí nebude poskytnuta náležitá ochrana ze strany státu.
9. Dne 20. 11. 2024 žalobkyně doplnila žalobu. Žalobkyně se domnívá, že situace ohledně bezpečnosti žen v Ugandě není dobrá. Dle dosavadních státních průzkumů genderově podmíněného násilí, téměř všechny ženy (95 %) zažily od svých 15 let fyzické nebo sexuální násilí, případně obojí, ze strany partnerů nebo nepartnerů (*Uganda Bureau of Statistics 2021: National Survey on Violence in Uganda – Module 1: Violence Against Women and Girls*). Jen za rok 2020 168 lidí zemřelo na dopady genderově podmíněného násilí (*NATABANZI, Violet: Government worried over GBV cases in Uganda, Sunday Vision, ze serveru newsroom.amref.org, ze dne 31. 10. 2021*). Samotná žalobkyně po únosu byla mučena a znásilňována, ale když s tím šla na policii, odmítla ji policie vyslechnout. Dle průzkumu není tato nečinnost ze strany policejních orgánů neobvyklá, vskutku jde o mnohé případy, jímž byl odmítnut přístup ke spravedlnosti (*Uganda Bureau of Statistics*

2021: *Focus Group Discussion (Female), Yumbe District*). Sexuální a jiné násilí vůči ženám je státem kriminalizováno, ale nelze říct, že by bylo státem efektivně vymáháno a ani není poskytována náležitá péče obětem takových trestných činů. Žalobkyně poukazuje na správním orgánem zhodnocenou zprávu MZV USA o dodržování lidských práv za rok 2023 ze dne 22. 4. 2024, kde se lze dočíst, že: „*Rape and domestic violence were common problems throughout the country, and the government did not effectively enforce the law. Local media and women rights activists reported numerous incidents of rape, sometimes involving kidnapping and killings of women, but authorities were often unable to investigate and hold perpetrators accountable.*“

10. Pasivní přístup státu byl popsán také bezprostředně po masových vraždách žen v Entebbe (*KUKUNDA, Lindsey: Against all odds, Uganda women make a stand, ze serveru blogs.dw.com – Deutsche Welle, ze dne 14. 7. 2018, IACOBINI DE FAZIO, Megan: Why are so many women being murdered in Uganda? Politics, policing and devil worship: Ugandans weigh possible motives behind the brutal murders of 23 women, ze serveru Aljazeera.com, ze dne 28. 10. 2017*), což dodává výpovědi žalobkyně na důvěryhodnosti, a dle posledních hodnotících zpráv je pasivita státních orgánů velice pravděpodobná i v případě, pokud by byla žalobkyně pachatelí znovu unesena. Žalobkyně zdůraznila, že se vyskytly nové skutečnosti a zjištění v podobě vraždy členky X klubu a pátrání neznámých mužů po její osobě, které svědčí tomu, že v případě návratu bude vystavena pronásledování či vážné újme zahrnující v sobě sexuální násilí. Nespokojenost s přístupem policie vyjádřil i X klub, jehož byla členkou, když veřejně demonstroval proti nečinnosti policejních orgánů. Právě kvůli demonstrování X klubu byla žalobkyně unesena. Z již citované zprávy MZV USA je patrné, že ugandskému režimu se přičí svoboda vyjadřování a často používá násilí ze strany bezpečnostních složek, hlavně když se jedná o protesty ve formě demonstrací (viz k tomu již zmíněná Zpráva MZV USA). Ugandská vláda v čele se znovuzvoleným prezidentem Musewenim se snaží držet moc pevně ve svých rukou (*ABRAHAMSEN, Rita a BAREEBE, Gerald: Uganda's Fraudulent Election. Online. Journal of Democracy, vol. 32. no. 2, pp. 90-104, z dubna 2021*). Autokratizaci státu a podřízenost státních orgánů prezidentovi popisuje škála odborných publikací a médií, které upozorňují na to, že tento stav výrazným způsobem narušuje nezávislost justice a činnost policejních orgánů (*MAKARA, Sabiti a WANG, Vibeke. Chapter 9. Uganda: A Story of Persistent Autocratic Rule. In: ARRIOLA, Leonardo, RAKNER, Lise a VAN DE WALLE Nicholas (eds.) Democratic Backsliding in Africa? Autocratisation, Resilience, and Contention. Oxford Academic, s. 201-234, z roku 2022*).
11. Počty případů represí ze strany státních aktérů měly vzestup během voleb roku 2021, kdy v září došlo k zabití armádou více než 50 poklidně protestujících proti zatčení opozičního lídra, a zároveň vzrostl počet případů nuceného zmizení (*NYEKO, Oryem: No Justice for Victims of Forced Disappearances in Uganda Investigate Security Forces, Hold Perpetrators to Account. Online. Human Rights Watch, ze dne 8. 12. 2022*).
12. Samotné nucené zmizení je jev, ke kterému dochází, když zástupci státu nebo organizované skupiny či soukromé osoby jednající jménem vlády nebo s její přímou či nepřímou podporou, souhlasem či tichým souhlasem někoho zbaví svobody a poté odmítají uznat zbavení svobody nebo sdělit osud či místo pobytu dotyčné osoby, čímž se tato osoba ocitá mimo ochranu zákona (*Uganda: End Enforced Disappearances of Opponents. Investigate Abuses; Release Those in Arbitrary Detention. Human Rights Watch, z listopadu 2021*).

13. Žalobkyně se domnívá, že nelze v jejím případě vyloučit, že členství v klubu, který aktivně vyjadřoval svou kritiku a nespokojenost vůči vládě a jejímu postupu ve věci vyšetřování únosů a vražd žen v Entebbe, mohl poštvat státní činitele nebo jiné extralegální složky postupující se souhlasem státu. Postup veřejných činitelů často odporuje zákonným postupům. V případě vyšetřování nucených zmizení, vyšetřování často naráží na různé komplikace - častým případem je odmítnutí vyslechnout dotčenou osobu, jak tomu bylo i v případě žalobkyně. Žalobkyně považuje za nelogické spoléhat na pomoc státu, jehož vláda se především zaměřuje na uchopení složek moci ve svých rukou a oponenti čelí nezákonnému zabíjení, bití, únosům, svévolnému zadržování, a dalším porušováním lidských práv ze strany ugandských bezpečnostních sil (*Amnesty International: Uganda: Museveni's Latest Government must reverse decline on human rights*, z 12. 5. 2021)
14. Dne 5. 8. 2023 Uganda uzavřela ze své zemi Úřad Vysokého komisaře OSN pro lidská práva, jenž fungoval v zemi nepřetržitě 18 let a významně přispíval k monitoringu a rozvoji lidskoprávní materie ve státě (*Tisková zpráva Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva: Türk announces closure of UN Human Rights office in Uganda*, ze dne 4. 8. 2023).
15. Jak vyplývá ze zprávy MZV USA, na argumenty ugandské vlády o úspěchu vybudování dostatečných mechanismů pro monitorování lidských práv a zbytečnosti úřadu OHCHR ve státě, média a lidskoprávní aktivisté naopak tvrdí, že rozhodnutí vlády je odvetou za kritiku OHCHR ohledně stavu lidských práv v zemi, zejména v souvislosti se zprávami o mimosoudních popravách v období před volbami v roce 2021.
16. Ve světle výše uvedených skutečností je důvodné předpokládat, že v případě návratu bude žalobkyně vystavena hrozbě pronásledování nebo vážné újmy, jelikož samotný stát pravidelně selhává v ochraně svých občanů nebo je sám původcem pronásledování.
17. Žalobkyně své podání doplnila o odkazy na konkrétní dokumenty, jmenovitě Uganda Bureau of Statistics 2021: National Survey on Violence in Uganda – Module 1: Violence Against Women and Girls; NATABANZI, Violet: Government worried over GBV cases in Uganda, Sunday Vision, ze serveru newsroom.amref.org, ze dne 31. 10. 2021; Zpráva MZV USA o dodržování lidských práv za rok 2023, ze dne 22. 4. 2024; KUKUNDA, Lindsey: Against all odds, Uganda women make a stand, ze serveru blogs.dw.com – Deutsche Welle, ze dne 14. 7. 2018, IACOBINI DE FAZIO, Megan: Why are so many women being murdered in Uganda? Politics, policing and devil worship: Ugandans weigh possible motives behind the brutal murders of 23 women, ze serveru Aljazeera.com, ze dne 28. 10. 2017; ABRAHAMSEN, Rita a BAREEBE, Gerald: Uganda's Fraudulent Election. Online. Journal of Democracy, vol. 32. no. 2, pp. 90-104, z dubna 2021; MAKARA, Sabiti a WANG, Vibeke. Chapter 9. Uganda: A Story of Persistent Autocratic Rule. In: ARRIOLA, Leonardo, RAKNER, Lise a VAN DE WALLE Nicholas (eds.) Democratic Backsliding in Africa? Autocratisation, Resilience, and Contention. Oxford Academic, s. 201-234, z roku 2022; NYEKO, Oryem: No Justice for Victims of Forced Disappearances in Uganda Investigate Security Forces, Hold Perpetrators to Account. Online. Human Rights Watch, ze dne 8. 12. 2022; Uganda: End Enforced Disappearances of Opponents. Investigate Abuses; Release Those in Arbitrary Detention. Human Rights Watch, z listopadu 2021; Amnesty International: Uganda: Museveni's Latest Government must reverse decline on human rights, z 12. 5. 2021;

Tisková zpráva Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva: Türk announces closure of UN Human Rights office in Uganda, ze dne 4. 8. 2023.

III. Vyjádření žalovaného

18. Žalovaný úvodem svého vyjádření shrnul dosavadní průběh řízení a obsah žaloby. Uvedl, že jde o opakovanou žádost, kdy uvádí naprosto totožné důvody jako v řízení o první žádosti. Měl za to, že žalobkyně jen rozšířila uvedené důvody, a v rozhodnutí se tak podrobně zabýval důvody předešlé žádosti a nedůvěryhodností její výpovědi. Poukázal zejména na to, že k uvedení nových skutečností došlo v okamžiku zajištění žalobkyně v Zařízení pro zajištění cizinců v X, v době, kdy uvažovala o návratu do Ugandy, aby se opět shledala se svými dětmi. Ve výpovědích je množství nesrovnalostí. Žalobkyně vnitřně přesídlila v rámci země původu, a proto i pokud by došlo k opakování zmíněné návštěvy, není možné návštěvu považovat za ohrožení žalobkyně. Jakkoliv nelze vyloučit úmrtí členky X klubu v Entebbe, má žalovaný za to, že toto úmrtí nelze se žalobkyní spojit. Žalovaný poukázal rovněž na dobu, kdy mělo dojít k opětovnému zájmu neznámých osob o žalobkyni, mělo se tak stát v době, kdy se žalobkyně hodlala vrátit do vlasti (tj. po sedmi letech pobytu v zahraničí). V této souvislosti žalovaný připomněl, že žalobkyně odcházela z Ugandy v době, kdy jí osobně a reálně nic nehrozilo, únosům nebyla známa její adresa, ani telefonní číslo poté, co si jej změnila, a tím ukončila jejich výhrůžky a jediné spojení s její osobu. Nelze ani opomenout, že žalobkyně se dle své výpovědi chystala do Ugandy dobrovolně vrátit, aby se tam setkala se svými dětmi, tj. měla za to, že její návrat je bezpečný. Za důležité je pak možné považovat to, že žalobkyně u adoptivní matky v Entebbe před svým odchodem z Ugandy již nežila, nýbrž žila u své kamarádky, kde i zanechala své syny. I pokud by tedy došlo k opakování zmíněné návštěvy neznámých osob, není ji možné považovat za potencionální ohrožení žalobkyně. Jakkoli nelze plně vyloučit, že ke smrti ženy (členky X klubu v Entebbe) skutečně došlo, tuto smrt nelze spojit s osobou žalobkyně, resp. jí tvrzenou obavou z opakování únosu, jakož ani ze strachu z neznámých osob, které měly kontaktovat její adoptivní matku.
19. Závěrem odkázal na obecnou judikaturu Nejvyššího správního soudu ohledně opakovaných žádostí. Navrhl, aby byla žaloba jako nedůvodná v plném rozsahu zamítnuta.

IV. Obsah správního spisu

20. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro řízení podstatné skutečnosti:
21. Poprvé požádala žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany v ČR dne 13. 1. 2018. Žadatelka v průběhu správního řízení o první žádosti označila za důvod skutečnost, že byla v Ugandě unesena, mučena a znásilňována, a to proto, že jako členka X klubu v ugandském Entebbe veřejně protestovala za vyšetření a zastavení zabíjení žen. Po několika týdnech byla únosci propuštěna s tím, že nesmí nikomu nic říkat, včetně policie, jinak si ji únosci opět najdou. Po několika týdnech bez zjevných problémů, ale z důvodu strachu (z opakování únosu), si zaplatila cestu do Evropy, přičemž v Ugandě zanechala své dva nezletilé syny, jelikož na jejich cestu již neměla peníze.

22. Správní orgán vydal v rámci prvního řízení o udělení mezinárodní ochrany dne 8. 4. 2019 rozhodnutí č. j. OAM-35/ZA-ZA12-K03-2018, kterým neudělil žádnou z forem mezinárodní ochrany. Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 12. 6. 2020, č. j. 43 Az 9/2019-38, rozhodnutí správního orgánu zrušil a věc vrátil, zejména z nesprávného postupu při hodnocení věrohodnosti výpovědi žalobkyně, žalovaný měl s žalobkyní provést doplňující pohovor směřující právě k vyjasnění domnělých rozporů. Žalovaný sice opatřil podklady ilustrující situaci v zemi původu (zprávu Human Rights Watch a výroční zprávu Amnesty International), hodnotil je však jednostranně v neprospěch žalobkyně. Ze zpráv se podává, že v oblasti, odkud pochází žalobkyně, skutečně docházelo k vraždám žen. Ze zpráv také vyplývá, že policie vraždy vyšetřovala a částečně také vyšetřila, a současně že na celou kauzu byla napřena pozornost sdělovacích prostředků. Z toho žalovaný dovodil, že je nelogické, že by zrovna v případě žalobkyně policie odmítla věc vyšetřovat a odepřela jí tak ochranu, jestliže byla pod „veřejnou kontrolou“ médií. Krajský soud však konstatoval, že zprávy Human Rights Watch a Amnesty International nelíčí situaci v zemi původu nikterak pozitivně – naopak obsahují celou řadu informací, které svědčí o tom, že státní správa a bezpečnostní složky se dopouštějí závažných případů porušování lidských práv. Hovoří se o tom, že policie neoprávněně brání pokojným shromážděním a demonstracím a nezákonně zadržuje příslušníky opozičních politických stran; že vláda systematicky omezuje svobodu slova kontrolou sdělovacích prostředků a pronásledováním novinářů. Policie i žalobci trvale selhávají s ohledem na zajištění vyšetřování případů nezákonné vazby a mučení podezřelých, byly zdokumentovány případy špatného zacházení a mučení, ke kterým docházelo v posledních několika letech na policejní základně N. ve východní Ugandě. Krajský soud konstatoval, že ve srovnání s právě předestřenými nezákonnostmi, kterých se veřejná moc a bezpečnostní složky v Ugandě dopouštějí, se rozhodně nejeví jako nelogické a nepravděpodobné, že by policie odepřela vyšetřovat trestný čin, oznámený žalobkyní. Pokud jde o samotný případ vražd žen v Entebbe, pak ze zprávy Amnesty International vyplývá, že šlo o celkem 28 vražd; byly zjištěny celkem 4 kategorie vražd – většina z nich byla objasněna, přinejmenším část z nich však byla označeny za „rituální vraždy“ a ze zprávy se nepodává, že by i tyto vraždy byly náležitě vyšetřeny a objasněny.
23. Správní orgán vydal dne 31. 8. 2021 rozhodnutí č. j. OAM-35/ZA-ZA12-K03-R2-2018, kterým opětovně neudělil žádnou z forem mezinárodní ochrany. V tomto rozhodnutí žalovaný shrnul, že kromě tvrzeného únosu žalobkyně ve vlasti žádné problémy neměla, únos pak nebyla schopna vůbec časově zařadit (ani který měsíc), vlast opustila až v době, kdy jí již žádné nebezpečí nehrozilo, žalovaný poukázal na skutečnost, že žalobkyně neměla žádné podrobnější informace k X klubu, neznala příjmení předsedkyně ani členek, které byly zabity (přitom smrt jedné z nich měla přímo hlásit policii), žalovaný též poukázal, že nebyly zjištěny a hlášeny jiné únosy žen v té době. Žalobkyně neznala ani jméno ženy, kvůli které bylo demonstrováno (kdy za účast na této demonstraci měla být žalobkyně unesena). Žalovaný poukázal i na další dílčí nesrovnalosti ve výpovědích žalobkyně. Žalovaný též na základě zpráv došel k závěru, že vraždy žen v Entebbe v roce 2017 byly policií prošetřeny. Žalovaný shledal azylový příběh žalobkyně nevěrohodným, a to i ve vztahu k tvrzenému odmítnutí žalobkyně policií (za situace, kdy se případy žen v Entebbe řešily na celostátní úrovni, žalobkyně měla mít svědectví taxikáře a lékařskou zprávu). Žalovaný shledal neuvěřitelné jednání žen z X klubu, které ač se velmi silně v problematice práv žen angažovaly, přesto nenahlásily únos žalobkyně

na policii. Žalobkyně si na tvrzené odmítnutí policí nikde nestěžovala. Žalobkyně následně odešla ke své známé, kde již žádné problémy neměla.

24. Proti tomuto rozhodnutí byla podána žaloba ke Krajskému soudu v Ostravě, ten ji svým rozsudkem ze dne 17. 1. 2022, č. j. 18 Az 39/2021-34, zamítl. Žalobkyně v tomto řízení poukázala na použité zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 11. 3. 2020 a 30. 3. 2021 o dodržování lidských práv v Ugandě za rok 2019 a 2020. Tyto zprávy mimo jiné poukazují na nedostatek vyšetřování a odpovědnosti za násilí páchané na ženách, na to, že znásilňování zůstává běžným problémem po celé zemi. Mnoho případů znásilnění, včetně únosů a zabíjení žen, úřady často nejsou schopny vyšetřit a vést pachatele k zodpovědnosti. S těmito informacemi však žalovaný nepracoval a nevyjádřil se k nim. I žalobkyně vyslovila nesouhlas s tím, že žalovaný označil jí prožité traumatické události jako jediné a mimořádné. Podle žalobkyně je nejvýše pravděpodobné, že se mohou v případě jejího nuceného návratu do země původu opakovat. Krajský soud konstatoval, že s žalobkyní lze nepochybně souhlasit v tom, že použité informace o zemi jejího původu dokumentují neutěšený stav v oblasti dodržování lidských práv a svobod. Tato situace však postihuje obecně převážnou část obyvatelstva Ugandy a jako důvod pro udělení azylu by přicházela v úvahu pouze tehdy, kdyby vůči žalobkyni, jakožto žadatelce o mezinárodní ochranu, bylo realizováno opatření mající za následek pronásledování z důvodů uvedených v ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, tedy z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů v zemi původu žalobkyně. O žádných z těchto případů se v případě žalobkyně nejedná. Žalobkyně v průběhu správního řízení i ve své žalobě vyslovila obavy z pronásledování ze strany únosců, jelikož únos a znásilnění ohlásila policejnímu orgánu. Z ust. § 2 odst. 6 zákona o azylu vyplývá, že původcem vážné újmy může být i soukromá osoba, ovšem za předpokladu, že veřejná moc není schopna adekvátním způsobem poskytnout potřebnou pomoc a ochranu. Podle zmíněné zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 30. 3. 2021 zákon klasifikuje znásilnění žen jako trestný čin, za něhož může být uložen i doživotní trest odnětí svobody či trest smrti. I přes uváděné nedostatky ve fungování výkonné moci, včetně bezpečnostních složek a policie, není možno dle názoru krajského soudu z použitých informací o zemi původu žalobkyně dedukovat, že by tyto složky byly zcela neschopné či nečinné. Informace ze dne 30. 4. 2021 nazvaná „Vraždy žen v Entebbe (2017)“ uvádí, že došlo v tomto roce v Entebbe a jeho okolí k 28 útokům na ženy, které byly zpravidla znásilněny nebo mučeny, a poté zavražděny. Vzhledem k vysokému počtu obětí byly předmětem značné pozornosti ugandských politiků, ale i domácích a mezinárodních médií. Ugandské úřady s ohledem na tyto útoky vyhlásily noční zákaz vycházení a posílily policejní přítomnost v oblasti. Informace dále uvádí, že policie v návaznosti na vraždy zatkla několik desítek podezřelých, většinu následně propustila a v roce 2018 proběhlo soudní řízení se třemi obviněnými ze dvou konkrétních vražd. K dalšímu soudnímu procesu došlo v roce 2019, kdy byl pachatel za jednu z vražd v Entebbe odsouzen k doživotnímu trestu. Také informace portálu The New Humanitarian – News Deeply ze dne 5. 10. 2017 dokládá, že se zabitím mladých žen v obvodech K. a N. v okrese Wakiso, zabývala policie, která v souvislosti s těmito zabitími zatkla nejméně 44 lidí, přičemž více než 26 jich bylo obviněno z různých trestných činů, včetně vraždy, ozbrojené loupeže a terorismu. Při pohovoru konaném dne 31. 1. 2018 žalobkyně vypověděla, že o svém únosu informovala hlavní policejní stanici, která však její trestní oznámení nepřijala. V této věci však již žádné další kroky neučinila, neobrátila se na

žádný nadřízený orgán policejní stanice ve věci nečinnosti jejího trestního oznámení, případně na orgán justiční. Za zcela nelogické považoval krajský soud to, že žalobkyně neuplatnila jako důkaz svědeckou výpověď moto-taxikáře, který měl o jejím únosu informovat toliko její kamarádky a nikoliv policejní orgán, a lékařskou zprávu z nemocničního vyšetření. Žalobkyně tedy nevyužila dostupných prostředků ochrany v zemi svého původu. Nemůže proto tvrdit, že by se jí této ochrany v případě nezákonného jednání ze strany soukromých osob v zemi původu nedostalo. Ze stejných důvodů nemůže přisvědčit krajský soud jejím žalobním námitkám týkajících se možnosti jejího vnitřního přesídlení v zemi původu, spočívajícím v obavách, že pronásledování její osoby se bude opakovat bez ohledu na to, v jaké části země se bude nacházet. Žalobkyně tvrdila, že po svém únosu přestala pracovat a z místa bydliště v Entebbe odešla ke své známé, která žila daleko od jejího bydliště, a kde, jak sama vypověděla, by jí nikdo nemohl způsobit potíže. Tato osoba jí poskytla přístřeší a starala se o její děti, když žalobkyně hledala možnost opustit Ugandu. Ve shodě s žalovaným považoval krajský soud za nelogické, že žalobkyně neřešila svou situaci odchodem do jiného místa v Ugandě, v čemž jí nikdo nebránil a k čemuž měla i dostatek finančních prostředků. Pokud to zdůvodňovala strachem ze strany únosců, tak je nanejvýš nepravděpodobné, že by měli možnost, jakožto soukromé osoby, zjistit místo jejího pobytu ve kterékoliv části Ugandy. Se zřetelem k výše uvedenému krajský soud žalobu zamítl jako nedůvodnou.

25. Kasační stížnost Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 14. 3. 2023, č. j. 8 Azs 23/2022-55, odmítl pro nepřijatelnost. V kasační stížnosti bylo namítáno, že věrohodnost stěžovatelčiny výpovědi podporují informace o zemi původu, stěžovatelka již v řízení před žalovaným poukázala na to, že z těchto informací plyne, že vláda nevynucuje právo efektivně a oběti znásilnění se bojí čin nahlásit, neboť policie má tendenci ženy obviňovat, že si znásilnění zavinily samy, a proto se věci odmítá zabývat, krajský soud zaujal nesprávný závěr ohledně azylového důvodu dle § 12 písm. b) zákona o azylu, tedy pronásledování ze strany soukromých osob z důvodu příslušnosti k pohlaví či určité sociální skupině. Je třeba vzít v potaz, že by se stěžovatelce ochrany proti takovému pronásledování nedostalo (což plyne z výpovědi i osobní zkušenosti stěžovatelky i ze zpráv o lidskoprávní a bezpečnostní situaci v Ugandě). V této souvislosti byla nedostatečně posouzena také možnost udělení doplňkové ochrany. Z informací o zemi původu plyne, že ženy v Ugandě čelí násilí, včetně násilí, které dosahuje intenzity špatného zacházení podle čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv. Žalovaný i krajský soud se nedostatečně věnovali (ne)možnosti vnitřního přesídlení. Žalovaný v tomto směru své úvahy opřel o to, že stěžovatelka možnost vnitřního přesídlení úspěšně využila (odešla s dětmi ke své známé), je dospělá, svéprávná s dostatečným vzděláním, X, hovoří úředním jazykem i nejrozšířenějším nářečím. Přesídlení však nepředstavovalo udržitelné řešení. I během této doby se stěžovatelka bála, dostávala telefonáty z neznámých čísel a také z ekonomického hlediska nebylo přesídlení reálné, neboť veškeré své úspory použila na svůj útěk ze země původu. Nejvyšší správní soud konstatoval, že žalovaný na základě pohovoru z 31. 1. 2018 spatřoval rozpory ve stěžovatelčině příběhu zejména ve vztahu k tomu, že stěžovatelka nevyhledala pomoc u policie. Podle žalovaného se však dle dosud shromážděných podkladů k věci hojně vyjadřovaly sdělovací prostředky a rovněž mluvčí policie. Za této situace nepovažoval žalovaný za pravděpodobné, že by policie, kdyby ji stěžovatelka oslovila, zůstala nečinná. Podobně považoval žalovaný za nelogické jednání členek klubu, do něhož stěžovatelka patřila, ohledně organizování demonstrací a

neoznámení stěžovatelčina případu policii. Doplnující pohovor z 25. 5. 2021 se však těmto otázkám věnoval, a to i ve vazbě na doplněné podklady (zprávy o zemi původu). V právě v tomto smyslu se danou otázkou se zabýval i krajský soud. V návaznosti na svou dřívější judikaturu Nejvyšší správní soud podotýká, že břemeno odstranění pochybností, resp. rozporů ve výpovědích, a požadavek uspokojivě vysvětlit tvrzené nepřesnosti tíží žadatele o azyl (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2020, č. j. 4 Azs 145/2020-60, bod 44, usnesení ze dne 9. 12. 2021, č. j. 8 Azs 139/2021-34, bod 12). K námitkám týkajícím se možností vnitrostátní ochrany a vnitřního přesídlení odkázal Nejvyšší správní soud také na svou dřívější judikaturu. Možnost vnitřního přesídlení je dostatečně judikovanou otázkou (rozsudek ze dne 31. 1. 2020, č. j. 5 Azs 105/2018-46, č. 4029/2020 Sb. NSS, zejména body 56 až 59, usnesení ze dne 24. 5. 2017, č. j. 2 Azs 59/2017-27, body 8 až 11, rozsudek ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74, nebo rozsudek ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007-93, č. 1551/2008 Sb. NSS). V návaznosti na tato rozhodnutí uvedl Nejvyšší správní soud, že z pohovoru z 31. 1. 2018 vyplývá, že stěžovatelka měla možnost vnitřního přesídlení. K tomu uvedla: „Protože ta žena žila daleko od mého bydliště, nebyli tam žádní moji příbuzní, nikdo by mi tam nemohl způsobit potíže.“ K této otázce, stejně jako ke kontextu věci (možnost vnitřního přesídlení s ohledem na stěžovatelčiny osobní charakteristiky) se žalovaný i krajský soud vyjádřili, a jejich rozhodnutí tak nelze považovat za nepřezkoumatelná, ani stížená jinými vadami, např. nedostatečným zjištěním skutkového stavu, jak o tom stěžovatelka také hovořila. Judikatura Nejvyššího správního soudu zároveň odpovídá i na argumentaci stěžovatelky týkající se dostupnosti vnitřní ochrany. Podle rozsudku z 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004-41 „aby bylo možné sledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.“ Pokud se žadatel důsledně nepokusí využít prostředky ochrany v zemi původu, nelze mu udělit mezinárodní ochranu jen na základě obecného tvrzení o nefunkčnosti takových prostředků (usnesení ze dne 19. 2. 2020, č. j. 6 Azs 262/2019-35, bod 7, ze dne 31. 8. 2021, č. j. 2 Azs 22/2021-56, bod 13). Lze dodat, že pouze subjektivní nedůvěra ke státním orgánům neodůvodňuje rezignaci na využití ochrany státu (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2021, č. j. 8 Azs 211/2020-107, bod 18). Ani případná nižší efektivita takové ochrany v konkrétních podmínkách té které země sama o sobě nezakládá při obavách ze soukromých osob azylový důvod (rozsudek Nejvyššího správního soudu z 31. 7. 2008, č. j. 7 Azs 43/2008-47). Nejvyšší správní soud dodal, že po zrušení prvního rozhodnutí žalovaného si žalovaný opatřil další informace o zemi původu, konkrétně i k otázce vražd žen v Entebbe v roce 2017. Jak konstatoval žalovaný i krajský soud, situace v Ugandě není z pohledu ochrany základních lidských práv a svobod ideální, avšak konkrétně případy daných útoků na ženy vzbudily pozornost na mediální i na politické úrovni. V důsledku toho policie přijala opatření k předcházení další takové trestné činnosti a některé osoby stíhala, přičemž někteří ze stíhaných stanuli i před soudem. Ve světle těchto informací bylo možné po stěžovatce požadovat, aby důsledněji využila možnosti vnitrostátní ochrany. Otázkou věrohodnosti výpovědi žadatele o mezinárodní ochranu se Nejvyšší správní soud rovněž opakovaně zabýval. Závěr o tom, že azylový příběh žadatele či jeho část jsou nevěrohodné, je podmíněn důsledným přezkoumáním hodnověrnosti této výpovědi, na což by se měl zaměřit pohovor s žadatelem a jeho výpověď by následně měla být řádně vyhodnocena dle obecně uznávaných kritérií. Mezi ně patří zejména vnitřní a vnější konzistentnost žadatelovy výpovědi, otázka, zda je tato výpověď dostatečně konkrétní, její plausibilita zejména ve světle relevantních informací o zemi

původu atd. (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu z 6. 2. 2008, č. j. 1 Azs 18/2007-55, ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74, ze dne 25. 6. 2015, č. j. 4 Azs 71/2015-54, bod 26, nebo z 12. 4. 2021, č. j. 5 Azs 97/2019-41, bod 30). V tomto smyslu žalovaný shromáždil dostatek informací o zemi původu, které souvisely se stěžovatelským azylovým příběhem. V jejich světle se nejedná jako věrohodná tvrzení o nemožnosti vnitřního přesídlení či vnitřní ochrany, což souvisí také se stěžovatelským popisem jejich aktivit v rámci X klubu, které měly přispět k jejím potížím (účast na demonstraci, vyhledání pomoci u policie apod.). Těmito otázkami se zabýval jak žalovaný, tak krajský soud (bod 8 jeho rozsudku). Nejvyšší správní soud tedy kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost.

26. Dne 7. 9. 2023 podala žalobkyně opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Dne 22. 9. 2023 poskytla údaje k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, sdělila, že je státní příslušnicí Ugandy, křesťanského vyznání a není politicky aktivní. Žadatelka je svobodná, má ale dva syny, kteří žijí v Ugandě. Do ČR přicestovala asi roku 2018, již si to nepamatuje, ani způsob, jakým vstoupila na území republiky, které od té doby neopustila. K důvodům podání opakované žádosti uvedla, že byla neznámými lidmi v zemi původu zadržována na neznámém místě, než utekla. Od té doby žila ve strachu, a proto se rozhodla zemi původu opustit. Když jí byl v ČR udělen výjezdní příkaz, byla ochotná odcestovat do Ugandy, protože chtěla vidět své děti, ale když se od tety dozvěděla, že se na její osobu vyptávali nějakí lidé, kteří se vydávali za její spolužáky, myslí si, že by se mohlo jednat o osoby, které stály za jejím únosem. Dále doplnila, že se od tety ještě dozvěděla, že došlo k zabití další ženy, která byla rovněž unesena, ale poté, co se jí podařilo utéci a ukrýt u rodičů, byla zavražděna. Ženu znala, protože se jednalo o členku jejich klubu v Entebbe.
27. Pohovor k opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl proveden dne 18. 6. 2024. Potvrdila, že v Ugandě stále žije její maminka, jak říká ženě, která ji adoptovala, přičemž její synové žijí jinde u kamarádky. Na otázku, proč v poskytnutí údajů hovořila o tetě, objasnila, že tam má nějaké tety ze strany matky i otce, ale nevyrůstala s nimi. Tetou myslela ženu, která ji adoptovala. S popsanou ženou je občas v kontaktu, ale ne často, protože je to drahé, je problém s on-line připojením. Když byla v X, volala jí, pořádně vše nevěděla, ale při druhém telefonátu chtěla vědět, co to bylo za skupinu, co chtěli. Bylo jí řečeno, že první skupina byli prý chlapci ze školy, se kterými studovala. Řekli dvě jména, ale když zavzpomínala, tak si na žádného spolužáka s tímto jménem nevzpomněla. Žádný kontakt na sebe nenechali. Kdy k návštěvě došlo, teta žadatelce neřekla, aby jí nedělala starosti, aby jí nestrašila, ale byly tam dvě skupiny. První říkali, že jsou spolužáci, druhí chtěli obchodovat. Nikdy jí neřekla, kdy to bylo, aby byla v klidu, aby se tím nestresovala, ale říkala, aby se nevracela zpět. Jmenovaná se to od své tety dozvěděla asi v září, říjnu 2023. Na otázku, co se dělo poté, uvedla, že řekli, že pokud žalobkyni budou potřebovat, vrátí se zpět, ale nikdy se nevrátili, a tak neví, jaký byl jejich záměr. Od té doby s tetou ještě hovořila, ale ne o té návštěvě, takže žádné další informace nemá, přičemž si volají tak 2-3x do měsíce. Na dotaz, jaké má žadatelka pro zmíněnou návštěvu u tety vysvětlení, odpověděla, že neví, proč by ji hledali, jaký za tím byl motiv, možná to bylo z toho důvodu, proč opustila zemi, jinak neví, proč by ji chtěli zase vidět, možná ji před tím sledovali a věděli, kde s tetou bydlela. Na poznámku, že v minulém řízení uvedla, že byla unesena a zadržována proto, že spolu s dalšími členkami X klubu protestovala proti nečinnosti policie v otázce vražd žen v Entebbe, případy přitom byly policií vyšetřovány, došlo i na soudní potrestání, o případ se zajímala média

i politici, tak proč by nyní, 7 let po odchodu ze země, měli únosci žalobkyni opět hledat, uvedla, že neví. Na to, jak a zda funguje X klub, se ani nechce ptát, ani o tom přemýšlet, protože pak se jí vrací špatné vzpomínky, nechce se tomu věnovat, chce se posunout v životě dál. Na otázku, kam se původně žadatelka chtěla vrátit, popř. ke komu, sdělila, že pokud by se vrátila, pak ke své rodině, kde vyrůstala. Plánovala se vrátit, ale jakmile dostala informaci od tety, rozhodla se nevracet. I teta trvala na tom, aby se nevracela. O smrti ženy z jejich klubu ji též informovala teta, z popisu, který jí teta dala, si říkala, že asi tu ženu zná, dle toho, že měla dítě, měla malou holčičku, asi ví, o koho z klubu šlo. Teta říkala, že byla z klubu, že se asi znaly, ale žadatelka o tom nechtěla nic vědět, protože když o tom přemýšlí, má z toho velmi těžkou hlavu. Kdy došlo k únosu či zabití zmíněné ženy, neví, ani se na to tety neptala. Žadatelce byl na její žádost zpětně přetlumočen zápis pohovoru, nevyjádřila žádné připomínky.

28. Správní orgán při posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany vycházel z rozhodnutí o předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany č. j. OAM-35/ZA-ZA12-K03-R2-2018, Zprávy MZV USA o dodržování lidských práv za rok 2023 ze dne 22. 4. 2024, Informace OAMP: Bezpečnostní a pol. situace v zemi, květen 2023.
29. Po posouzení důvodů pro podání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany správní orgán konstatoval, že jsou totožné s těmi, které žadatelka uváděla v předchozí žádosti, tj. strach z návratu do vlasti z důvodu obav z opakování únosu, přičemž žadatelka nově uvedla, že jednak došlo k zabití další ženy z jejich klubu a též se měli neznámí lidé ptát po její osobě u její tety (adoptivní matky).
30. Pokud jde o údajné nové skutečnosti (tj. zájem neznámých osob, které se měly vydávat za její spolužáky, či chtěly obchodovat), správní orgán v napadeném rozhodnutí uvedl, že je jednak nepovažuje za dostatečně věrohodné, aby bylo možné je považovat za důkazy o ohrožení v případě návratu do vlasti z azylově relevantních důvodů, pokud již ve svém prvním rozhodnutí dospěl k závěru (na které plně odkázal), že žadatelka měla a má možnost se vyhnout případnému ohrožení ze strany (bývalých) únosců jednak tím, že požádá o pomoc a ochranu policejní orgány, které již v popsáném případě prokazatelně zasahovaly (a pachatele dopadli), nebo i prostou změnou místa pobytu, jak to již učinila za svého pobytu v Ugandě. Též v prvním rozhodnutí poukázal na mnoho nesrovnalostí ve výpovědi žadatelky ohledně jejího aktivního působení v X klubu, jakož i absenci důležitých skutečností, které by měly být takové čience známy, které věrohodnost její výpovědi snižovaly. Důležité je rovněž poukázat na dobu, kdy mělo dojít k opětovnému zájmu neznámých osob o žadatelku, a to právě v době, kdy se hodlala vrátit do vlasti (tj. po 7 letech pobytu v zahraničí). Jak již správní orgán uvedl a doložil v prvním rozhodnutí, žadatelka odcházela z Ugandy v době, kdy jí osobně a reálně nic nehrozilo, únosců nebyla známa její adresa, ani telefonní číslo poté, co si jej změnila, a tím ukončila jejich výhrůžky a jediné spojení s její osobou. Důležité je rovněž poukázat na skutečnost, že žadatelkou tvrzeným důvodem jejího únosu roku 2018 bylo zastrašit ji, popř. odradit i další členky klubu (které však překvapivě téměř neznala) od veřejných protestů, resp. veřejného vyjadřování negativních názorů na vládu (místní orgány, policii), které v uvedené době dle nich nic pro bezpečnost žen nečinily. Pokud ale ještě za jejího pobytu ve vlasti došlo k vyšetřování smrti žen v Entebbe, a to za pozornosti jak celostátních médií, tak i ugandského parlamentu, došlo i k zatčení několika pachatelů, jeví se snaha neznámých osob (případných únosců žadatelky) na vypátrání jejího místa pobytu jako zcela nelogická, navíc po více jak 7 letech mimo zemi

původu. Žadatelka byla únosci propuštěna, na policii nevypovídala (resp. měla být policií údajně přímo odmítnuta), únosce nikdy přímo neviděla. Sama žadatelka nemá pro jednání neznámých osob jakékoli vysvětlení. Jakkoli správní orgán nemůže zabít jiné členky X klubu v Entebbe plně vyloučit, poukazuje jednak na skutečnost, že k tomu mělo dojít až několik let po vyšetřování smrti žen v Entebbe, a jak již uvedl výše, pokud tvrzeným úmyslem únosu žadatelky mělo být zabránit veřejnému projevu nespokojenosti s laxností úřadů a místní policie, pak únos členky klubu několik let po vyšetření případů smrti žen v Entebbe, se jeví jako zcela nelogický, a především nijak nesouvisející s případem žadatelky, jež byla v popisovaném období - dle své výpovědi - unesena. Důležité je v tomto bodě zopakovat, že žadatelka byla únosci propuštěna, policie ji odmítla vyslechnout a nikoho z únosců nemůže vzhledem k tomu, že je přímo neviděla, identifikovat. Poté únosci nebyla již vyhledána, byť tvrdila, že dostávala podivné telefonáty, kterým se ale přestěhováním na jiné místo, a především změnou telefonního čísla zcela vyhnula. Správní orgán rovněž v této souvislosti považuje za jen velmi málo pochopitelné, že během prvního pohovoru roku 2018 (tj. poměrně krátce po odchodu z vlasti) nebyla schopná o členkách klubu říci žádné podrobnosti, aby si po více jak 7 letech (kdy už na únos ani nemyslela, jak uvedla ve své výpovědi), v případě členky zabitě po jejím odchodu byla schopná vzpomenout na její jméno a další podrobnosti.

31. Nelze ani opomenout, že jmenovaná se dle své výpovědi chystala do Ugandy dobrovolně vrátit, aby se setkala se svými dětmi, tj. měla za to, že její návrat je bezpečný. Za důležité v tomto bodě je možné považovat i to, že žadatelka u zmíněné ženy (adoptivní matky) v Entebbe před svým odchodem z Ugandy nežila (byla u své kamarádky, kde i zanechala své syny), tj. ani pokud by došlo k opakování zmíněné návštěvy neznámých osob, není ji možné považovat za potencionální ohrožení jmenované. Správní orgán závěrem konstatoval, že jakkoli nelze plně vyloučit, že ke smrti ženy (členky X klubu v Entebbe) skutečně došlo, na základě výše uvedeného má však za to, že tuto smrt nelze nijak věrohodně spojit s osobou žadatelky, resp. jí tvrzenou obavou z opakování únosu, jakož ani ze strachu z neznámých osob, které měly kontaktovat její adoptivní matku. Za svého odchodu z Ugandy již nebyla ohrožována únosci, důvod, pro který měla být unesena, již pominul, a jak její adoptivní matka (žijící stále v Entebbe), tak i děti jsou evidentně bez potíží. Policie případ zabitých žen vyšetřila, sama jmenovaná únosce identifikovat nemůže. Žadatelce nic nebrání v tom, aby se usadila kdekoli v Ugandě, kde to bude považovat za bezpečné a vhodné, např. i hlavním městě, kde již několikrát pobývala, aniž by zmínila nějaké problémy, z pohledu správního orgánu tak žadatelce nic nebrání v návratu do vlasti, a zmíněné důvody nepovažuje za relevantní pro nové posuzování její opakované žádosti.
32. Správní orgán uzavřel, že v Ugandě nedošlo od doby, kdy byla meritorně posuzována žádost výše jmenované, tedy od srpna 2021 (resp. 1. 3. 2023), kdy byla Nejvyšším správním soudem odmítnuta kasační stížnost, ani k žádné změně, která by mohla představovat novou skutečnost ve smyslu ustanovení § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Správní orgán žádost posoudil jako nepřipustnou ve smyslu ustanovení § 11a odst. 1 zákona o azylu.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

33. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb.,

soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

34. Při jednání soudu bylo zástupkyní žalobkyně zdůrazněno, že výpověď žalobkyně v řízení o první žádosti o udělení mezinárodní ochrany z hlediska věrohodnosti ob stojí, závěry žalovaného a správních soudů nebyly správné, rozpory ve výpovědi byly minimální, bylo namítnuto, že bylo nesprávně tlumočeno při pohovoru v řízení o první žádosti dne 25. 5. 2021. Obecná situace v Ugandě je závažná, 95 % žen zažije nějaký typ násilí, Uganda má 40 000 000 obyvatel, jde tedy o obrovské číslo, není možné, aby systém postihování tohoto násilí byl funkční.
35. Žalobkyně pak při jednání zopakovala svůj traumatický zážitek při únosu a popsala, jaké násilí na ní bylo páčáno. Spolek žen měl za cíl podporu mladých dívek, vzdělávání dětí, jejich protesty byly klidné. Obává se návratu, že její děti ztratí matku jako jediného rodiče. Žalobkyně sleduje zprávy, došlo k dalším únosům, vrátí se, až se zlepší bezpečnostní situace.
36. K dotazu soudu zástupkyně žalobkyně sdělila, že doplnění vyjádření ze dne 29. 10. 2024 připravila za žalobkyni zastupující organizace, odkazované materiály však k jednání soudu nebyly přineseny, soudce upozornil, že některé odkazy nebylo možné dohledat. Soud při projednání žaloby vycházel z citací uvedených v doplnění žaloby, v některých případech odkazované materiály částečně vytiskl, přeložil prostřednictvím DeepL překladače (proti tomuto postupu žádná ze stran nic nenamítala) a provedl k důkazu při jednání.
37. Podle ust. § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu *žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřipustnou podle § 11a odst. 1.*
38. Podle § 11a odst. 1 zákona o azylu *podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které: a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.*
39. Dle § 25 písm. i) zákona o azylu *řízení se zastaví, jestliže je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná.*
40. Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře opakovaně zabýval podmínkami posuzování opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu. Pokud cizinec podá druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany, věcného projednání se jí dostane pouze za předpokladu, že v žádosti tvrdí nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly obsahem jeho předchozí žádosti, nemohl je tvrdit bez vlastního zavinění a zároveň jsou tyto skutečnosti relevantní pro udělení azylu či doplňkové ochrany (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96, č. 2642/2012 Sb. NSS, rozsudek ze dne 26. 5. 2020, č. j. 1 Azs 114/2020-44, usnesení ze dne 9. 9. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019-55). Věcné projednání

opakované žádosti je výjimkou, kterou je třeba vykládat restriktivně tak, aby byl respektován jeden ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, tedy princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65, a ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008-57, nebo na ně navazující usnesení ze dne 5. 12. 2019, č. j. 7 Azs 306/2019-67).

41. Neshledá-li správní orgán okolnosti uvedené žadatelem za dostatečné a rozhodne o zastavení řízení pro nepřípustnost opakované žádosti, stanovil Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2012-96, konkrétní podmínky, která musí odůvodnění správního rozhodnutí obsahovat: „*Odůvodnění správního rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany proto musí vždy obsahovat zdůvodněný závěr správního orgánu o tom, že 1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Správnost těchto závěrů správního orgánu podléhá v plném rozsahu kognici správních soudů v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu o zastavení řízení pro nepřípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany.*“
42. Soud shledal, že žalovaný výše uvedené podmínky v napadeném rozhodnutí naplnil.
43. Přestože soudu nepřísluší přezkoumávat rozhodnutí o první žádosti žalobkyně, soud toto rozhodnutí a důvody první žádosti musí zohlednit za účelem posouzení, zda důvody druhé žádosti, případně aktuální situace ve Ugandě, mohou být důvodem pro meritorní posouzení opakované žádosti. Soud však takové důvody neshledal.
44. V rozhodnutí o první žádosti žalobkyně žalovaný shledal pochybnosti o věrohodnosti žalobkyně ohledně jejího zapojení do X klubu a ohledně událostí v souvislosti s jejím únosem, žalovaný vyšel z možnosti vnitřního přesídlení. Krajský soud v Ostravě připustil, že použité informace o zemi původu dokumentují neutěšený stav v oblasti dodržování lidských práv a svobod, tato situace však postihuje obecně převážnou část obyvatelstva Ugandy a jako důvod pro udělení azylu by přicházela v úvahu pouze tehdy, kdyby vůči žalobkyni bylo realizováno opatření mající za následek pronásledování z důvodů uvedených v ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, tedy z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů v zemi původu žalobkyně. O žádných z těchto případů se v případě žalobkyně dle názoru krajského soudu nejedná. Žalobkyně v průběhu správního řízení i ve své žalobě vyslovila obavy z pronásledování ze strany únosců, jelikož únos a znásilnění ohlásila policejnímu orgánu. Krajský soud zdůraznil, že i přes určité nedostatky ve fungování výkonné moci, včetně bezpečnostních složek a policie není možno z použitých informací o zemi původu žalobkyně dedukovat, že by tyto složky byly zcela neschopné či nečinné. Zákon klasifikuje znásilnění žen jako trestný čin, na něhož může být uložen i doživotní trest odnětí svobody či trest smrti. Žalobkyně tedy nevyužila dostupných prostředků ochrany v zemi svého původu. Nemůže proto tvrdit, že by se jí této ochrany v případě nezákonného jednání ze strany soukromých osob v zemi původu nedostalo. Též krajský soud poukázal na zcela nelogické kroky žalobkyně. Krajský soud nepřisvědčil ani žalobním námitkám týkajících se nemožnosti vnitřního přesídlení v zemi původu. Žalobkyně tvrdila, že po svém únosu přestala pracovat a z

místa bydliště v Entebbe odešla ke své známé, která žila daleko od jejího bydliště, a kde, jak sama vypověděla, by jí nikdo nemohl způsobit potíže. Tato osoba jí poskytla přístřeší a starala se o její děti, i když hledala možnost opustit Ugandu. Ve shodě s žalovaným považoval krajský soud za nelogické, že žalobkyně neřešila svou situaci odchodem do jiného místa v Ugandě, v čemž jí nikdo nebránil a k čemuž měla i dostatek finančních prostředků.

45. Žalobkyně se v kasační stížnosti dovolávala násilí na ženách v Ugandě, které dosahuje intenzity špatného zacházení podle čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv. Nejvyšší správní soud shrnul jednotlivé rozpory ve výpovědi žalobkyně, rozpory nebyly uspokojivě vysvětleny. Nejvyšší správní soud aproboval závěry ohledně možnosti vnitřního přesídlení i nevyčerpání dostupných prostředků vnitřní ochrany. Připustil, že situace v Ugandě není z pohledu ochrany základních lidských práv a svobod ideální, avšak konkrétně případy daných útoků na ženy vzbudily pozornost na mediální i na politické úrovni. V důsledku toho policie přijala opatření k předcházení další takové trestné činnosti a některé osoby stíhala, přičemž někteří ze stíhaných stanuli i před soudem. Ve světle těchto informací bylo možné po stěžovatelce požadovat, aby důsledněji využila možnosti vnitrostátní ochrany. Nejvyšší správní soud konstatoval, že se nejedná jako věrohodná tvrzení o nemožnosti vnitřního přesídlení či vnitřní ochrany, což souvisí také se stěžovatelčiným popisem jejích aktivit v rámci X klubu, které měly přispět k jejím potížím (účast na demonstraci, vyhledání pomoci u policie apod.).
46. Žalobkyně tedy nebyla v řízení o první žádosti úspěšná zejména z důvodu shledání její nevěrohodnosti, minimálně ve vztahu k tvrzení o nemožnosti vnitřního přesídlení či vnitřní ochrany. Je třeba se tedy zaměřit, zda vyvstaly nové skutečnosti ohledně těchto aspektů.
47. Žalobkyně ve své druhé žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedla, že když jí byl v ČR udělen výjezdní příkaz, byla ochotná odcestovat do Ugandy, protože chtěla vidět své děti, ale když se od tety dozvěděla, že se na ni vyptávali nějakí lidé, kteří se vydávali za její spolužáky, myslí si, že by se mohlo jednat o ty, kteří stáli za jejím únosem. Od tety se ještě dozvěděla, že došlo k zabití další ženy, která byla rovněž unesena, ale poté, co se jí podařilo utéci a ukrýt u rodičů, byla zavražděna. Ženu znala, protože se jednalo o členku jejich klubu v Entebbe. S tetou si telefonovala, když byla v X, první skupina měli být spolužáci, druzí chtěli obchodovat, toto se dozvěděla asi v září, říjnu 2023. S tetou si volají 2-3x do měsíce. Na to, jak a zda funguje X klub, se ani nechce ptát, ani o tom přemýšlet, protože pak se jí vrací špatné vzpomínky, nechce se tomu věnovat, chce se posunout v životě dál. Teta ji informovala i o smrti ženy z jejich klubu, podle popisu ji asi zná, dle toho, že měla malou holčičku. Teta říkala, že byla z klubu, že se asi znaly, ale žadatelka o tom nechtěla nic vědět, protože když o tom přemýšlí, má z toho velmi těžkou hlavu. Kdy došlo k únosu či zabití zmíněné ženy, neví, ani se na to teta neptala.
48. Žalobkyně v žalobě doplnila, že zavražděná žena se jmenuje N. C. a k vraždě došlo koncem května 2023.
49. Žalobkyně se obávala, že i po návratu žalobkyně v případě dalšího pronásledování, které při jejím únosu zahrnovalo sexuální násilí, jí nebude poskytnuta náležitá ochrana ze strany státu.
50. Soud shrnuje, že tvrzení žalobkyně v řízení o její první žádosti byla shledána nevěrohodná, tyto závěry aproboval krajský soud i Nejvyšší správní soud. Další

podrobnosti tvrzené v druhé žádosti o udělení mezinárodní ochrany jsou obdobně nevěrohodná.

51. Pokud jde o otázku hodnocení věrohodnosti žadatele o mezinárodní ochranu, tou se zabýval Nejvyšší správní soud mj. v rozsudku ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 Azs 19/2020-45, č. 4304/2022 Sb. NSS, v němž uvedl: *„Závěr správního orgánu o tom, že azylový příběh žadatele o mezinárodní ochranu či jeho část jsou nevěrohodné, je podmíněn důsledným přezkoumáním hodnověrnosti této výpovědi, na což by se měl zaměřit pohovor s žadatelem, a jeho výpověď by následně měla být řádně vyhodnocena dle obecně uznávaných indikátorů hodnověrnosti (věrohodnosti), jak jsou v podstatě shrnuty v čl. 4 odst. 5 směrnice 2011/95/EU. Mezi tyto indikátory hodnověrnosti patří zejména vnitřní a vnější konzistentnost žadatelovy výpovědi, otázka, zda je tato výpověď dostatečně konkrétní a její plausibilita ve světle relevantních informací o zemi původu.“*
52. Nejvyšší správní soud pak indikátory věrohodnosti shrnul v rozsudku ze dne 3. 6. 2024, č. j. 5 Azs 256/2023-65, tak, že *„pro posouzení věrohodnosti výpovědi žadatele je nutno zvážit, zda je žadatelem předestřený azylový příběh popsán dostatečně konkrétně a plausibilně; dále je nutno zvážit, zda jsou žadatelova tvrzení rozporná mezi sebou navzájem či s jinými důkazy (s případnou rozporností je nutno žadatele obeznámit a je nutno mu umožnit nesrovnalosti objasnit), a nutno je též posoudit, zda jsou žadatelem uváděná tvrzení v souladu se známými informacemi o zemi původu.“*
53. Přestože žalovaný výslovně neuvedl jednotlivé indikátory je zřejmé, že nové skutečnosti tvrzené žalobkyní vyhodnotil jako neplausibilní, zároveň její popis těchto nových skutečností byl obecný (s odkazem na to, že žádné detaily žalobkyně nechtěla vědět). Žalovaný též správně přihlédl i ke skutečnosti, že azylový příběh žalobkyně byl shledán minimálně v některých aspektech nevěrohodný již v řízení o její první žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
54. Soud shrnuje, že právě v době, kdy se měla po sedmi letech vrátit do vlasti, ji měly hledat neznámé osoby. Vraždy žen v Entebbe z roku 2017 byly policií prošetřeny, není důvod, proč by nyní měly neznámé osoby žalobkyni hledat. Žalobkyně se pouze domnívá, že to případně mohly být osoby spojené s jejím únosem, žádné skutečnosti však tomu nenasvědčují, není si tím jistá ani sama žalobkyně. Žalobkyně také poukázala na další vraždu ženy z X klubu. Vzhledem k tomu, že neuvedla správnímu orgánu žádné bližší informace, žalovaný se k tomuto nemohl detailněji vyjádřit (a ani vyloučit, že k tomuto došlo), žalobkyně bez vysvětlení uvádí jméno této ženy v žalobě. Při jednání soudu pak žalobkyně dotazu soudce nejprve uváděla, že zavražděná žena dle poskytnutí údajů v žádosti, měla být odlišná od N. C., na jejíž vraždu poukazovala v žalobě. Soud též poukazuje na tvrzení samotné žalobkyně, že o činnosti X klubu nyní nechce nic vědět, nechce o tom ani přemýšlet, nechce se tomu již vůbec věnovat a chce se v životě posunout dál. Na žádné detaily ohledně únosu či zabití zmíněné ženy se neptala, žádné informace o tom nechce vědět. Z toho je dle názoru soudu zřejmé, že žalobkyni žádné problémy související s aktivitou X klubu nehrozí. Z hlediska věrohodnosti lze poukázat i na podání vysvětlení žalobkyní v době jejího zajištění dne 4. 9. 2023, kdy k dotazu, zda jí nějaká překážka brání vycestování do vlasti, uvedla, že se účastnila demonstrací proti vládě, proto nemůže odjet domů. K dalšímu dotazu, jaké konkrétní nebezpečí jí ve vlasti hrozí, odpověděla, že „skrže ty demonstrace nemůže“. Nepopisovala tedy žádné obavy z fyzického násilí či z únosu. Dne 7. 9. 2023 podala žalobkyně druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany, v poskytnutí údajů k žádosti uvedla, že když se spojila se svou

tetou, řekla jí nové skutečnosti. Upřesnila pak, že to bylo v době jejího pobytu v X (v zařízení pro zajištění cizinců) v září či říjnu 2023. Pokud tyto skutečnosti byly opravdu důvodem pro podání druhé žádosti, muselo se tak stát mezi 4. 9. 2023 a 7. 9. 2023, což soud považuje za vysoce nepravděpodobné, že zrovna v době zajištění žalobkyně by se tyto informace dozvěděla, když s tetou v kontaktu byla i dříve, k vraždě mělo dojít v květnu 2023. Zároveň ji neměly zajímat žádné podrobnosti, protože na to již nechce myslet. Dle názoru soudu není pochopitelné, že teta měla žalobkyni sdělit závažné informace o tom, že ji hledaly neznámé osoby a že došlo k další vraždě ženy z klubu, ale žádné detaily jí nechtěla sdělit, aby žalobkyně neměla obavy (doslova „aby byla v klidu a aby se tím nestresovala“). Není zřejmé, proč by časové zařazení obou událostí či upřesnění dalších detailů mělo žalobkyni zneklidnit více, než samotná podstata sdělení. Žalobkyně též deklarovala svoji ochotu vycestovat, když dostala výjezdní příkaz, k tomu však došlo již v dubnu 2023 (měla vycestovat do 16. 4. 2023, další výjezdní příkaz pak měla platný do 2. 9. 2023), není zřejmé, proč nevycestovala, když uváděla, že chtěla vidět opět své děti a žádné aktuální negativní informace ve vztahu k dění ve vlasti neměla (ty se měla dozvědět až v září 2023). Měla si to rozmyslet až po telefonátu se svou tetou. Zároveň při podání vysvětlení dne 4. 9. 2023 uváděla, že vycestovat nechce, neboť jí hrozí nebezpečí „skrže ty demonstrace“, v době podání vysvětlení tedy ještě evidentně informace od své tety neměla, zároveň již v tuto chvíli vycestování odmítá, ač v řízení o udělení mezinárodní ochrany i v žalobě deklarovala svoji vůli k návrtu do vlasti, vše měl změnit až telefonát od tety. V návaznosti na hodnocení věrohodnosti učiněné správním orgánem i soudy v řízení o první žádosti žalobkyně soud konstatuje, že ani nová tvrzení žalobkyně nejsou věrohodná. Postup žalobkyně nesvědčí o tom, že skutečně chtěla během platnosti některého výjezdního příkazu vycestovat, neboť z jejího postupu vyplývá pouze to, že se po skončení platnosti výjezdního příkazu dostavila na cizineckou policii. Nadto nic nenasvědčuje tomu, že by ze strany neznámých osob, o kterých nejsou žádné informace, mělo žalobkyni v budoucnosti hrozit nějaké nebezpečí, únosce neviděla, není schopna je identifikovat. Lze tedy potvrdit závěr žalovaného, že informace o osobách, které měly žalobkyni hledat, a o vraždě ženy z X spolku, nejsou skutečnostmi, které by nyní významně zvyšovaly možnost, že by žalobkyni mohla být udělena mezinárodní ochrana. Žalobkyně zároveň uvedla, že ve svých aktivitách pro X klub již nechce dále pokračovat, nebudou tedy vznikat žádné nové důvody, které by pro ni znamenaly zvýšené riziko ze strany nepřátel X klubu.

55. Soud dodává, že se žalobkyně nemůže domáhat přezkoumání závěrů rozhodnutí ve věci její první žádosti o udělení mezinárodní ochrany, kde otázka její věrohodnosti byla podrobně zkoumána, rozpory ve výpovědích byly hodnoceny vzhledem ke všem ostatním okolnostem, ostatně první rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 4. 2019, č. j. OAM-35/ZA-ZA12-K03-2018, bylo krajským soudem zrušeno právě z důvodu, že se žalovaný měl podrobněji zabývat hodnocením věrohodnosti žalobkyně, žalovaný byl zavázán zohlednit právě tíživé okolnosti, měl dát žalobkyni možnost všechny rozpory vysvětlit. Těmto požadavkům žalovaný v druhém rozhodnutí ze dne 31. 8. 2021 plně dostál, jeho rozhodnutí prošlo přezkumem krajského soudu i následně Nejvyššího správního soudu. Žalobkyně již v řízení před Krajským soudem v Ostravě sp. zn. 18 Az 39/2021 namítala nedostatky doplňujícího pohovoru konaného dne 25. 5. 2021, zdejší soud neshledal důvod se touto argumentací opětovně zabývat v tomto řízení, když přezkoumává rozhodnutí ze dne 16. 9. 2024 ve věci druhé žádosti žalobkyně, nikoliv rozhodnutí vydané v řízení o žádosti první. Lze dodat, že námitka nesprávného tlumočení při

pohovoru dne 25. 5. 2021 je nepochybně i opožděná (když lhůta pro podání žaloby, tedy i žalobních námitek, byla do 30. 10. 2024, námitka byla vznesena při jednání dne 29. 5. 2025).

56. Konečně žalobkyně již v minulosti úspěšně využila vnitřní přesídlení, když opustila Entebbe a přemístila se i se svými dětmi ke své známé do vesnice X, kde krom telefonátů z neznámých čísel žádné problémy neměla. Neznámé osoby ji nyní měli hledat u nevlastní matky v Entebbe, soud tak má za to, že stále platí závěr o možnosti vnitřního přesídlení (který aproboval i Nejvyšší správní soud v usnesení č. j. 8 Azs 23/2022-58).
57. Pokud jde o situaci v zemi původu, žalovaný i oba soudy se již v řízení a v přezkumu první žádosti zabývaly i problematickou situací z hlediska ochrany lidských práv v Ugandě. Lze přisvědčit žalovanému, že v tomto ohledu zůstává situace téměř stejná.
58. Soud zdůrazňuje, že žalobkyně v řízení před správním orgánem netvrdila obavy z důvodu všeobecné bezpečnostní situace v Ugandě, veškeré nebezpečí dávala do souvislosti s událostmi ohledně jejího působení v X spolku a jejího únosu. Obdobně se pak vyjadřovala v rámci své žaloby.
59. Podrobnější argumentaci vznesla a dokládala až po uplynutí lhůty pro rozšíření žalobních bodů (30. 10. 2024). Soud podání podané na poštu dne 19. 11. 2024 posoudil jako rozvedení žalobního bodu, že by žalobkyni nebyla poskytnuta vnitřní ochrana, a věcně se argumentací zabýval.
60. Zdroje, na které žalobkyně odkazovala v doplnění žaloby, se převážně vztahují k situaci v době prvního řízení. Odkazovaný výzkum o násilí na ženách probíhal v roce 2020 do února 2021 (viz strana 23 materiálu Uganda Bureau of Statistics, National Survey of Violence in Uganda), první rozhodnutí žalovaného je až ze dne 31. 8. 2021, nejde tedy změnu situace v zemi původu. Ohledně tvrzení, že za rok 2020 168 lidí zemřelo na dopady genderově podmíněného násilí, jde zjevně opět o situaci předcházející prvnímu rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany žalobkyně.
61. Pokud jde o odkaz na Uganda Bureau of Statistics 2021: Focus Group Discussion (Female), Yumbe District k nečinnosti policejních orgánů, zjevně jde o situaci k roku 2021, samotná zpráva však nebyla soudem dohledána, stránka již neexistuje, o tomto soud žalobkyni při jednání informoval, vytištěná verze odkazovaných webových stránek soudu nebyla předložena.
62. Pokud žalobkyně poukazovala na pasivní přístup státu bezprostředně po masových vraždách žen v Entebbe, tato otázka již byla přezkoumána v řízení o první žádosti a v následném soudním přezkumu, kdy naopak bylo soudy potvrzeno, že tato trestná činnost prošetřena byla.
63. Pokud jde o anglicky citované pasáže ze zprávy MZV USA o dodržování lidských práv za rok 2023 ze dne 22. 4. 2024 v žalobě a v jejím doplnění, tyto pasáže se v odkazované zprávě skutečně nacházejí, ze zpráv téhož zdroje za roky 2020 a 2021 však vyplývá, že situaci popisují téměř identicky, nejde tedy o změnu situace v zemi původu. Podle zpráv může docházet k situaci, kdy ženy nahlásily případy znásilnění na policii, policisté je obviňovali z toho, že si znásilnění způsobily samy tím, že se neslušně oblékly, policisté brali úplatky od údajných pachatelů, aby zastavili vyšetřování, tlačili na pozůstalé, aby případy stáhli, nebo prostě obvinění odmítali a odmítali je zaznamenat. Problematické může být potrestání pracovníků státních orgánů, kteří se dopustili porušení lidských

práv. Zpráva z roku 2023 však nově poukazuje též na případy, kdy došlo k vyšetřování i vysoce postaveného policisty, který měl spáchat znásilnění, situaci tedy popisuje o něco příznivěji.

64. Pokud bylo namítáno, že ze zprávy MZV USA je patrné, že ugandskému režimu se přičítá svoboda vyjadřování a často používá násilí ze strany bezpečnostních složek, hlavně když se jedná o protesty ve formě demonstrací, ugandská vláda v čele se znovuzvoleným prezidentem Musewenim se snaží držet moc pevně ve svých rukou, autokratizaci státu a podřízenost státních orgánů prezidentovi popisuje škála odborných publikací a médií, které upozorňují na to, že tento stav výrazným způsobem narušuje nezávislost justice a činnost policejních orgánů, počty případů represí ze strany státních aktérů měly vzestup během voleb roku 2021, kdy v září došlo k zabití armádou více než 50 poklidně protestujících proti zatčení opozičního lídra, a zároveň vzrostl počet případů nuceného zmizení, oponenti čelí nezákonnému zabíjení, bití, únosům, svévolnému zadržování, a dalším porušováním lidských práv ze strany ugandských bezpečnostních sil, z vyjádření žalobkyně je zřejmé, žalobkyně se nijak politicky angažovat po svém návratu nehodlá, není politickou oponentkou.
65. Pokud žalobkyně poukazovala na nucené mizení, kdy uváděla, že samotné nucené zmizení je jev, ke kterému dochází, když zástupci státu nebo organizované skupiny či soukromé osoby jednající jménem vlády nebo s její přímou či nepřímou podporou, souhlasem či tichým souhlasem někoho zbaví svobody a poté odmítají uznat zbavení svobody nebo sdělit osud či místo pobytu dotyčné osoby, čímž se tato osoba ocitá mimo ochranu zákona, soud konstatuje, že odkazovaný článek (Uganda: End Enforced Disappearances of Opponents) pojednává o politických oponentech, nadto popisuje situace od roku 2020 do března 2021. Článek No Justice for Victims of Forced Disappearances in Uganda se týká členů opozice (přepadení muslimského duchovního a bývalého prezidentského kandidáta a dalších členů opozice), žalobkyně takovou významnou aktivní osobou není.
66. Samotná skutečnost, že dne 5. 8. 2023 Uganda uzavřela ze své zemi Úřad Vysokého komisaře OSN pro lidská práva, nepotvrzuje nebezpečí hrozící žalobkyni, byť nejde jistě o pozitivní krok v oblasti lidských práv.
67. Soud má za to, že ani po doplnění dokazování není přiměřeně pravděpodobné, že by členství v X klubu před sedmi lety mohlo žalobkyni po návratu činit jakékoli potíže.
68. Po doplnění dokazování lze též potvrdit závěr žalovaného, že situace v zemi původu se zásadně nezměnila od projednání první žádosti žalobkyně. Situace v oblasti lidských práv i postavení žen zůstává problematická. Žalobkyně však žila ve vlasti dlouhodobě, jediný popsáný incident souvisel s její aktivitou v X klubu, nyní však jasně uvedla, že o činnosti klubu již vědět nic nechce, chce se posunout v životě dál, angažovat se nechce. Soud shledal, že u žalobkyně po návratu nejsou žádné individuální okolnosti, které by zvyšovaly riziko špatného zacházení s její osobou, oproti jiným osobám žijícím v Ugandě. Zároveň ze zpráv o zemi původu nevyplývá, že by žalobkyni hrozila závažná újma již na základě samotného faktu, že bude jako žena přítomna na území Ugandy. Situace v Ugandě (obdobně jako v době řízení o první žádosti) je sice problematická z hlediska ochrany lidských práv, ale nedosahuje dle názoru soudu úrovně situace žen v Afghánistánu, u nichž Soudní dvůr ve věcech C-608/22 a C-609/22, *AH a FN* shledal důvod pro udělení azylu již na základě prokázání státní příslušnosti a pohlaví. Stát přijal

potřebné zákony, byť je někdy problematické jejich dodržování, nelze říci, že by násilí na ženách stát podporoval a neposkytoval jim ochranu. Soud poukazuje např. na aktivitu Justice for her, z února 2024 - Spravedlnost pro ni, kdy tato akce má představovat významný krok ke zlepšení přístupu žen a dívek ke spravedlnosti v Ugandě. Cílem iniciativy je řešit právní překážky, kterým čelí oběti genderově podmíněného násilí (GBV), a posílit mechanismy spravedlnosti zohledňující genderové aspekty v celé zemi. Na zahajovací akci se sešly klíčové zúčastněné strany, včetně zástupců justice, ministerstva pro rovnost pohlaví, práci a sociální rozvoj, organizací občanské společnosti, rozvojových partnerů a komunitních aktérů v oblasti justice. Na akci byl zdůrazněn závazek soudnictví prosazovat právní systémy zohledňující rovnost žen a mužů, zdůraznil potřebu inkluzivního soudního systému, který chrání práva všech občanů, zejména občanek a občanů, žen a dívek, které čelí systémovým problémům v přístupu k právní ochraně. Uvedl, že spravedlnost musí být přístupná, spravedlivá a musí reagovat na potřeby nejzranitelnějších členů společnosti. Projekt Spravedlnost pro ni je zásadní zásah, který zajistí, aby oběti genderově podmíněného násilí dostalo podpory a právní pomoci, kterou si zaslouží. Cílem projektu Spravedlnost pro ni je posílit kapacitu soudnictví, efektivně řešit případy násilí na lidech prostřednictvím zlepšení kvality řízení, priorit, přidělování a využívání informačních technologií při správě případů. Bude také zvyšovat právní gramotnost, budovat kapacity soudních úředníků a podpoří alternativní mechanismy řešení sporů, které zajistí včasné a efektivní řešení sporů a spravedlnost zaměřenou na pozůstalé. Projekt je financován z prostředků rakouské rozvojové spolupráce, bude jej realizovat organizace UN Women ve spolupráci s poskytovateli právní pomoci a organizacemi zabývajícími se právy žen. Zahajovací akce se zúčastnili také soudci, soudní úředníci a klíčové zúčastněné strany v oblasti justice, což podtrhuje kolektivní závazek posílit v Ugandě právní rámec zohledňující genderové aspekty.

69. V projednávaném případě tak soud shledal posouzení žalovaného správným, byly splněny podmínky pro posouzení žádosti jako nepřipustné podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a pro zastavení řízení podle § 25 písm. i) téhož zákona. Soud ze všech shora uvedených důvodů žalobu neshledal důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
70. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně ve věci neměla úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 29. května 2025

JUDr. Lenka Loudová v. r.

samosoudkyně